

INSTRUCȚIUNI METODOLOGICE privind statistica serviciilor cu plată prestate populației

1. PRINCIPII GENERALE

Serviciile cu plată sînt definite drept rezultate ale activității economice cu destinația de a satisface anumite necesități materiale sau nemateriale ale populației, rezultate, a căror formă finală nu este exprimată în bunuri, dar care fac obiectul vînzării-cumpărării pe piață.

Valoarea serviciilor cu plată este raportată de către agenții economici care se specializează în prestarea serviciilor populației (întreprinderi de deservire socială, instituțiile de cultură, medicale și de întremare, juridice etc.), precum și întreprinderile și organizațiile, pentru care prestarea serviciilor nu este activitatea de bază (întreprinderi industriale, agricole etc.) care le prestează în mod direct cu mijloace proprii, indiferent de subordonare, genul de activitate și forma de proprietate.

Raportul statistic privind serviciile cu plată se prezintă în adresa organului teritorial de statistică de către toți agenții economici, nu mai tîrziu de termenul indicat pe formularul statistic. Datele pe unitățile teritoriale (filiale, secțiile, etc.) care nu au bilanț autonom și sunt amplasate pe teritoriul aceluiași raion (municipiu) cu întreprinderea de bază, se includ în raportul întreprinderii de bază. Unitățile teritoriale (filiale, secții, etc.), care nu sunt amplasate pe același teritoriu cu întreprinderea de bază, trebuie să întocmească raportul de sine stătător și să-l prezinte organului teritorial de statistică (ca subiect al raionului, municipiului respectiv) și întreprinderii sale de bază. Totodată întreprinderea de bază prezintă raportul organelor teritoriale de statistică fără datele unităților teritoriale (filiale, secții, etc.), care au prezentat raportul organelor de statistică de sine stătător.

Obiectul raportului statistic îl constituie **suma încasărilor, obținută** de către agenții economici în urma prestării serviciilor cu plată populației.

În situația în care o întreprindere prestează servicii cu plată populației în cooperare cu alte întreprinderi, volumul serviciilor se determină de fiecare din ele în funcție de mărimile prevăzute în contractul încheiat între aceste întreprinderi.

Achitarea plății pentru servicii poate fi realizată direct în casa întreprinderii sau prin intermediul instituțiilor bancare, incluzînd taxa pe valoarea adăugată, impozite speciale, accize etc.

Plățile suplimentare, efectuate din contul întreprinderilor, organelor de asistență socială, din bugetele de stat sau locale, în volumul serviciilor cu plată nu se includ.

În componența serviciilor cu plată se includ serviciile cu caracter social, executate la comanda instituțiilor medicale, curativ-profilactice, organizațiilor sociale, precum și serviciile de ritual, executate la comanda întreprinderilor; serviciile spălătorilor, curățarea chimică și vopsirea, executate la comanda căminelor instituțiilor de învățămînt, întreprinderilor gospodăriei hoteliere, de turism, căilor ferate, aeroporturilor, întreprinderilor de navigație și a unităților militare (în afară de spălătorile, ce se află la balanța clientului); serviciile băilor și dușurilor, prestate contingentului unităților militare.

Raportul statistic prevede repartizarea serviciilor cu plată pe principalele tipuri de servicii:

- transportul de pasageri;
- serviciile agenților de voiaj și de turism;
- poștă și telecomunicații;
- tranzacții imobiliare;

inclusiv:

- *activități imobiliare în bază de tarife sau contract (chirii);*
- *plata pentru cazarea în hoteluri.*
- *comunale:*
 - *inclusiv:*
 - *energie electrică*
 - *alimentare cu apă*
 - *alimentare cu gaz*
 - *încălzire centrală*
 - *alimentare cu apă caldă*
 - *asanarea și îndepărtarea gunoaielor, salubritate și activități similare;*
 - *alte servicii comunale.*
- *activități recreative și culturale;*
- *activități sportive;*
- *sănătate și asistență socială;*
 - *inclusiv:*
 - *activitățile instituțiilor sanatorial-curative;*
- *activități veterinare;*
- *activități juridice;*
- *activități financiare;*
- *serviciile sistemului de învățământ;*
- *confeccionarea la comandă a încălțămintei;*
- *confeccionarea la comandă a îmbrăcămintei, blănurilor, articolelor din piele, acoperămintelor pentru cap și articolelor de galanterie textilă;*
- *confeccionarea la comandă și împletitul articolelor tricotate;*
- *servicii de întreținere și reparare a mașinilor de birou, de contabilitate și a calculatoarelor;*
- *reparația și restaurarea mobilei;*
- *confeccionarea mobilei;*
- *servicii de spălare, curățătorie chimică și vopsire;*
- *reparația și construcția locuințelor și a unor construcții auxiliare;*
- *activități fotografice;*
- *activități de întreținere corporală;*
- *servicii ale frizeriilor și alte servicii ale cabinetelor de cosmetică;*
- *închirierea mașinilor și echipamentelor fără operator, a bunurilor personale și gospodărești;*
- *servicii de expediere și transport;*
- *activități de pompe funebre și servicii similare;*
- *servicii de alimentație publică.*

Pe fiecare tip de servicii, prevăzut în raport, în afară de costul lucrului de bază, se include de asemenea plata pentru serviciile aferente, de exemplu: demonstrarea modelelor de îmbrăcăminte, consultația pictorului-modelier, confeccionarea perucilor (serviciile frizeriilor).

În serviciile cu plată se include de asemenea:

- *valoarea articolelor confectionate fără comenzi prealabile, comercializate populației contra numerar, nemijlocit prin unitățile de recepție, în cazul în care articolele de așa fel se confectionează în bază de comenzi individuale;*
- *valoarea lucrărilor la construcțiile noi executate la comanda populației și achitate de clienți în baza actelor de predare a lucrărilor executate în perioada de raport sau la darea în exploatare a construcției (obiectului) finalizat;*

- valoarea serviciilor de instalare, reparare a contoarelor de apă, gaz, electrice și a sistemelor autonome de încălzire;
- valoarea serviciilor de construcție și reparație a garajelor cooperatiste și autoparcărilor ce aparțin cetățenilor, amenajarea terenurilor pomicole (învățășirilor) și reparația locurilor de folosință comună în casele de locuit cooperatiste din contul mijloacelor membrilor cooperativelor (învățășirilor), indiferent de forma plății;
- valoarea serviciilor, executate la comanda unităților curativ-profilactice, instituțiilor de întremare, organizațiilor sociale și de asemenea a serviciilor de ritual executate la comanda întreprinderilor;
- serviciile spălătoriilor, curățătoirilor chimice și de vopsire și intensificare a culorilor, executate la comanda căminelor instituțiilor de învățământ, întreprinderilor gospodăriei hoteliere, de turism, căilor ferate, aeroporturilor, întreprinderilor de navigație, unităților militare (exclusiv spălătoriile ce se află la balanța clientului);
- servicii de spălare și curățire a hainelor și altor articole din piele sau din materiale textile: lenjeriei de corp, hainelor, perdelelor, lenjeriei de masă, de pat, covoarelor etc., servicii de călcat;
- serviciile băilor și dușurilor, prestate contingentului subdiviziunilor militare, la domiciliul clientului;
- plata populației pentru închirierea de încăperi pentru organizarea de festivități, nunți ș. a. Tipurile serviciilor cu plată care nu sînt enumerate mai sus se includ în rubrica «alte servicii».

În serviciile cu plată nu se include:

- vînzarea tuturor tipurilor de mărfuri alimentare;
- vînzarea tuturor tipurilor de mărfuri nealimentare, fără prestarea serviciilor cu plată;
- plățile cetățenilor pentru încălcarea regulamentelor stabilite, legilor și hotărârilor judecătorești (pense alimentare, amenzi, penalități, despăgubiri, restituirea costului celor furate, plățile în camere medicale de dezalcoolizare etc.);
- sumele cotizațiilor inițiale și achitarea valorii locuințelor cooperatiste, cît și valoarea locuințelor de stat, vîndute populației;
- plățile pentru asigurarea de stat, impozite unice, taxe, etc.;
- mărimea plăților benevole în fondurile obștești și cotizațiile de membru în organizațiile obștești și cooperatiste;
- lucrările și serviciile, efectuate pentru organizații, întreprinderi etc.;
- suma plății de arendă a întreprinderilor și organizațiilor (ca arendator sau arendaș) pentru folosirea autobuzelor și altor mijloace de transport (inclusiv folosirea cu ora), instalațiilor sportive, cluburilor, sălilor, încăperilor locale și altor încăperi folosite pentru prestarea serviciilor cu plată pentru lucrătorii săi și alți cetățeni;
- cheltuielile întreprinderilor pentru întreținerea economică a instituțiilor de menire social-culturală și de destinație socială (fond locativ, cămine, hoteluri, instituții sportive, cluburi, instituții sanatorial-curative, biblioteci, instituții preșcolare etc.) și de prestare a așa-numitor servicii gratuite pentru salariații săi;
- serviciile spălătoriilor și curățătoirilor chimice, frizeriilor și băilor publice prestate unor categorii de cetățeni, (salariați, elevi etc.), achitate de unitățile economice unde aceștia își desfășoară activitatea;
- serviciile de transport achitate de agenții economici pentru salariații proprii, elevii, studenții etc.;
- plata pentru chirie achitată de agenții economici pentru salariații săi;
- achitarea parțială a serviciilor hoteliere pentru delegații, persoane cazate în interes de serviciu, echipe sportive, agenți economici, cluburi sportive etc.;

- alte lucrări efectuate fără comanda individuală a cetățenilor și nu din contul mijloacelor lor;
- lucrările și serviciile executate, dar neachitate de beneficiar;
- valoarea materialelor, pieselor de schimb și detaliilor procurate de întreprindere în rețeaua de comerț cu amănuntul sau oferite de client (materie primă aparținând clientului);
- valoarea gazului lichefiat, la aprovizionarea populației cu butelii cu gaz;
- serviciile care au fost deja luate în evidență de către alte întreprinderi (în cazul cooperării, medierii etc.);
- articolele comercializate întreprinderilor, organizațiilor, instituțiilor;
- valoarea florilor, răsadului de flori și semințelor vândute prin intermediul magazinelor specializate ale gospodăriilor (întreprinderilor) de horticultură și de floricultură, întreprinderilor de deservire socială, gospodăriei locativ-comunale și altele (în afară de cele realizate prin magazinele specializate de articole funebre), ce se includ în comerțul cu amănuntul.

2. TRANSPORTUL DE PASAGERI

În serviciile transportului de pasageri se include:

- suma veniturilor rezultate în urma transportării pasagerilor cu transportul în comun (feroviar, maritim, aerian, fluvial, auto), cu troleibuzul, autobuzul, taxiurile, maxi-taxiurile și toate categoriile de transport ale întreprinderilor și organizațiilor, ale ministerelor și departamentelor, pentru care transportarea pasagerilor nu este activitatea de bază;
- plata populației pentru transportarea bagajelor, animalelor ce însoțesc călătorii și serviciile oferite călătorilor în transportul feroviar (folosirea lenjeriei, servicii de acordare a ceaiului, zahărului, biscuiților etc.);
- serviciile de transportare a pasagerilor executate de proprietarii autoturismelor personale în baza dreptului la activitatea de muncă individuală sau contractului cu întreprinderea;
- activități de încărcare și descărcare a mărfurilor și bagajelor indiferent de modul de transportare utilizat;
- servicii de transporturi rutiere de mărfuri cu mijloace de transport specializate;
- transportarea bagajelor și mărfurilor cu transportul aerian, naval;
- transportul pasagerilor cu taxiurile de toate tipurile, inclusiv după itinerar;
- servicii de transporturi cu taxiuri și de închiriere a autoturismelor cu șofer;
- activitatea terminalelor, astfel ca stațiile de cale ferată, autogările, stațiile de manipulare a mărfurilor, porturilor, debarcaderelor, aeroporturilor;

În serviciile transportului de pasageri se include de asemenea valoarea comisionului obținut de la vânzarea prealabilă a tichetelor (biletelor), aducerea la domiciliu a biletelor, valoarea obținută din rezervarea biletelor pentru toate tipurile de transport, precum și camerele de păstrare a bagajelor;

- serviciile de parcare a autovehiculelor și bicicletelor;
- parcare pe timp de iarnă a remorcilor tip caravană;
- serviciile vagoanelor de dormit, vagoanelor-restaurant, ca parte componentă a activității companiilor de cale ferată;
- alte servicii auxiliare și anexe transporturilor.

În serviciile transportului de pasageri nu se includ:

- serviciile hamalilor, aducerea mobilei, buteliilor cu gaz și altor produse;
- transportarea în oficiile (din oficiile) poștale și chioșcuri a expedierilor poștale și edițiilor periodice, executate de taximetre și veniturile parcurilor de taximetre, și a organizațiilor

de transport auto de la acordarea taximetrelor, autobuzelor și a altor feluri de transport auto întreprinderilor și organizațiilor în folosință cu ora.

3. SERVICIILE AGENȚIILOR DE VOIAJ ȘI DE TURISM

În serviciile agențiilor de voiaj și de turism se include:

- costul biletelor de turism și excursii în care se includ: serviciile transportului de pasageri, cazarea și alimentarea în hoteluri, moteluri, campinguri, tabere pentru tineret, stații de turism, locuirea în încăperi închiriate de la alte departamente și în locuințele individuale ale cetățenilor, deservirea excursioniștilor, deservirea turistică și de întremare, serviciile culturii etc., vizitarea muzeelor, expozițiilor și altor acțiuni culturale;
- plata populației pentru biletele de repartizare turistico-excursioniste firmelor, agențiilor, companiilor la itinerarele turistice internaționale și serviciile achitate suplimentar supra costului biletului de repartizare;
- plata pentru organizarea excursiilor individuale, serviciile de ghid pentru turism;
- servicii pentru oferirea de scheme turistice și descrieri ale traseelor;
- servicii de consulting pentru cetățeni privind organizarea turismului, garantarea siguranței pe traseele turistice;
- prezentarea materialelor de reclamă și publicitate despre traseele turistice;
- plata populației pentru perfectarea vizelor, pașapoartelor și altor documente pentru călătorii turistice peste hotare pe bilete turistice.

În serviciile de turism și excursii nu se includ:

- sumele mijloacelor bănești de decontări reciproce între unitățile turistice și organizații;
- serviciile traducătorilor;
- încasările bănești ale restaurantelor, cafenelelor, cantinelor, barurilor obținute de la deservirea suplimentară a excursioniștilor, turiștilor și a altor categorii de cetățeni.

4. POȘTĂ ȘI TELECOMUNICAȚII

În serviciile de poștă și telecomunicații se includ:

- serviciile de recepție, colectare, prelucrare, transportare și distribuire a corespondenței, scrisorilor, pachetelor și coletelor, mandatelor poștale, telegramelor;
- serviciile de avizare, vânzarea timbrelor și articolelor poștale, lăzilor poștale și a sacilor în cadrul unităților poștale;
- serviciile de distribuție a edițiilor periodice la preț contractual;
- închirierea cutiilor poștale și prelucrarea corespondenței „post-restant” ș. a.;
- comunicații electrice și prin radio: transmiterea sunetului, imaginii, datelor și alte informații prin sistemul de comunicații prin cablu, prin rețele de radio și satelit, comunicații prin telefon inclusiv a telefoanelor mobile, servicii de cuplare a abonaților la rețea, telegraf, telex, precum și întreținerea rețelei, transmiterea programelor de radio și televiziune;
- activități de poștă electronică;
- serviciile sălilor de internet;
- instalarea, reinstalarea și reparația aparatelor de telefon, instalațiilor individuale de radiodistribuție, instalarea suplimentară a prizelor și telefoanelor;
- instalarea antenelor TV, folosirea antenelor TV, folosirea televiziunii cu cablu, comunicații prin sateliți;
- deservirea sistemelor mari de recepție colectivă a televiziunii de către întreprinderile sistemului de comunicații;
- realizarea în numerar a cartelelor de telefonie mobilă.

5. TRANZACȚII IMOBILIARE

În tranzacțiile imobiliare se include:

- valoarea efectivă, dar nu calculată, a plății populației pentru locuințe, indiferent de apartenența lor departamentală (fondul instituțiilor municipale, departamentale, obștești și a altor organizații);
- plata populației către firme, oficii, birouri, organizații pentru activitatea lor de intermediere la închirierea (arendarea) locuințelor de la persoanele particulare, de vânzare - cumpărare, schimbul și evaluarea bunurilor imobiliare proprii, cum sînt clădirile de locuit și locuințele etc.;
- plata populației către proprietarii caselor pentru locuirea în încăperile luate în chirie;
- plata populației pentru locuirea în cămine;
- plata populației pentru serviciile executate de birourile de inventariere tehnică la comanda individuală a cetățenilor;
- plata populației pentru servicii de închirieri și leasing imobiliar nelocuibil, inclusiv fondul imobiliar nelocuibil particular;
- plata serviciilor de administrare a imobililor pe bază de tarife sau contracte;
- costul serviciilor agenților de încasare a chiriei, serviciilor asociațiilor posesorilor de locuințe privatizate.

În serviciile de tranzacțiile imobiliare nu se includ:

- mijloacele pentru întreținerea fondului locativ ce aparține întreprinderilor și organizațiilor;
- serviciile de cazare oferite de hoteluri, moteluri, internate, terenuri de camping și alte plasamente similare.

6. SERVICII PRESTATE DE PIEȚE

În serviciile piețelor se include:

- plata populației pentru închirierea locurilor pentru vânzare la piețele republicii, serviciile piețelor (plata primită pentru eliberarea cîntarelor, altui inventar, prelucrarea sanitară a produselor, păstrarea mărfurilor).

7. SERVICIILE HOTELIERE

În serviciile hoteliere se includ:

- plățile populației pentru locuirea în hoteluri, moteluri, campinguri, tabere pentru tineret și baze turistice (inclusiv pentru rezervarea locurilor) și serviciile suplimentare ce nu se includ în costul camerei;
- sumele încasate de la populație pentru acordarea altor posibilități de cazare de scurtă durată, cum ar fi: aziluri de noapte, case de locuit sătești de tip hotel, tabere (refugii) montane pentru tineret, vile și apartamente, parcuri pentru rulote și instalații de corturi în locuri amenajate.

În serviciile hoteliere nu se includ:

- costul cazării excursanților în hoteluri și cămine, inclus în prețul biletelor de odihnă pentru itinerarele turistice și deservirea de excursie.

8. SERVICIILE COMUNALE

În serviciile comunale se include:

- **valoarea efectivă (dar nu calculată)** a plății populației pentru energie electrică, încălzire centrală, alimentare cu gaz, alimentare cu apă rece și caldă, pentru folosirea canalizației, ascensoarelor și serviciile de salubritate (asanare), curățarea teritoriilor (la comanda cooperativelor constructoare de locuințe, locative și a cooperativelor de construcție a garajelor, proprietarilor imobilului individual, loturilor de livadă, asociațiilor horticole). Concomitent mijloacele menționate trebuie să fie incluse în valoarea serviciilor cu plată a acelei organizații, care nemijlocit prestează aceste servicii cetățenilor la prețurile și tarifele stabilite pentru populație;
- suma recuperării cheltuielilor de exploatare a populației în casele cooperativelor constructoare de locuințe și locative (fără mărimea plății inițiale și achitărilor ulterioare a costului apartamentelor cooperatiste).

În serviciile comunale nu se includ:

- mijloacele din componența «sumei recuperării cheltuielilor de exploatare în casele cooperativelor constructoare de locuințe și locative», repartizate pentru reparația curentă a caselor;
- mijloacele încasate de la întreprinderi pentru energie electrică, energia termică, apă, gaz, utilizate de întreprindere în scopuri tehnico-industriale, servicii de canalizare și asanare a teritoriilor și comunicațiilor acestor întreprinderi.

9. ACTIVITĂȚI RECREATIVE ȘI CULTURALE

În activitățile recreative și culturale se includ:

- plățile populației pentru: biletele de intrare (abonamentele) la demonstrarea filmelor de cinema, programelor video, spectacolelor, concertelor, reprezentațiilor de circ, vizitarea muzeelor, expozițiilor, bibliotecilor (inclusiv sălilor de lectură, de audiție), seratelor de creație, grădinilor zoologice, planetariilor, rezervațiilor naturale, grădinilor botanice;
- plata populației pentru utilizarea parcurilor de cultură și odihnă, de distracții pentru copii și folosirea automatelor de joc, jocurilor mecanice; pentru participarea la jocurile de noroc (la jocurile de noroc în valoarea serviciilor se include diferența dintre încasări și plățile efectuate de către organizațiile și întreprinderile, ce execută această activitate), vânzarea билетelor de loterie;
- activități ale studiourilor de artă plastică, restaurarea operelor de artă, cum sînt tablourile ș. a.;
- activitatea sălilor de tir;
- producerea de filme la comanda populației;
- activitatea cluburilor cineaștilor amatori;
- frecventarea universităților de cultură, artă și altor manifestații cultural-educative;
- multiplicarea la comanda populației și arendarea casetelor cu înregistrarea operelor muzicale și programelor video;
- plata pentru activități ale arhivelor, depozitelor de materiale informative;
- activități ale palatelor și caselor de cultură, cluburilor staționare și mobile;
- activități ale caselor arhitecților, medicilor, ziarisților, cineaștilor, scriitorilor, compozitorilor;
- plata populației pentru vizitarea expozițiilor: industriale, de construcții, agricole, de artă etc.;
- activități ale studiourilor de înregistrare audio;
- plata pentru intrare în sălile de dans, la discoteci și frecventarea școlilor de dans.

În serviciile în domeniul culturii nu se include:

- achitarea garantată de către instituțiile de cultură a spectacolelor, concertelor și altor reprezentații de turneu;
- costul vizitărilor de către excursioniști a muzeelor, expozițiilor și altor acțiuni culturale, incluse în costul biletelor pentru deservirea excursiilor.

10. SERVICIILE DE CULTURĂ FIZICĂ ȘI SPORT

În serviciile de cultură fizică și sport se include:

- costul biletelor pentru competițiile, sărbătorile, manifestările sportive și alte acțiuni, care se desfășoară la obiecte de sport; costul abonamentelor și biletelor folosite o singură dată pentru activitățile de cultură fizică și sport în grupe de instruire și echipe pe tipuri de sport, școli și cluburi de întemere, pregătirea fizică generală;
- servicii legate de manifestațiile sportive: serviciile sportivilor profesionali, arbitrilor, cronometrelor, instructorilor, antrenorilor etc.;
- servicii ale școlilor de călărie și ale altor școli sportive și de jocuri;
- servicii ale grajdurilor pentru caii de curse, ale arenelor de cîini și garajelor automobilelor de curse;
- servicii ale porturilor pentru navele de agrement;
- servicii ale ghizilor, aferente vînătorilor și excursiilor montane;
- activitățile manejelor și școlilor de hipism;
- mărirea plății audienților cursurilor pentru obținerea deprinderilor sportive și dezvoltarea calităților/însușirilor fizice, pregătirea instructorilor de cultură fizică și sport.

În serviciile de cultură fizică și sport nu se includ:

- plățile achitate de populație pentru folosirea utilajului sportiv-tehologic, obiectelor de antrenament, inventarului, uniforme și pentru alte servicii prestate vizitatorilor stadioanelor, sălilor sportive (băi, saune, supravegherea copiilor etc.).

11. SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

În serviciile de ocrotire a sănătății și asistență socială se includ:

- încasările obținute de la populație pentru acordarea diferitor tipuri de asistență medicală și sanitară de către instituțiile ocrotirii sănătății și subdiviziunile lor, care au bilanț autonom: policlinici urbane, stomatologice, fizioterapeutice, homeopatice, clinici cosmetice, cabinete de proteze dentare, ambulatorii narcologice, comisii medicale pentru conducătorii de autovehicule, secții și laboratoare ale unităților sanitare, a băncilor de sînge și alte instituții;
- încasările obținute de la populație pentru serviciile oferite de spitale, maternități, instituții de expertiză medico-legală;
- servicii de asistență socială cu cazare și fără cazare;
- serviciile cursurilor cu plată destinate pregătirii specialiștilor în practicarea procedurilor de asanare medicală, masajului medical, acupuncturii, fizioterapiei, hidroterapiei, homeopatiei etc.

În serviciile de ocrotire a sănătății și asistență socială nu se include:

- plata pentru alimentarea personalului spitalelor și altor instituții medicale.

12. ACTIVITĂȚILE INSTITUȚIILOR SANATORIAL-CURATIVE

În activitățile sanatorial-curative se include:

- plata populației pentru bilete (inclusiv bilete la taberele de odihnă pentru copii), la instituțiile de tratament și odihnă (sanatorii, sanatorii - profilactorii, pansionate cu tratament, policlinici balneoclimaterice, clinici de tratament cu nămol și case de odihnă);
- plata achitată de cetățeni pentru serviciile suplimentare prestate persoanelor la casele de odihnă, contra plată suplimentară la costul biletelor: serviciile cabinetelor stomatologice, cosmetologice, de masaj și alte cabinete medicale, serviciile băilor, saunelor, bazinelor, punerea la dispoziție în camera de hotel (casă de odihnă etc.), la cererea persoanelor care se află la odihnă, a televizorului, frigiderului și a altor dispozitive, care creează comodități suplimentare pentru odihnă.

Evidența acestor servicii precum și plata biletelor nemijlocit în locurile de odihnă se realizează la sediul instituției sanatoriale și de îngrijire.

În activitățile sanatorial-curative nu se includ:

- serviciile de acordare a spațiului locativ în casele particulare (în baza contractelor cu proprietarii caselor) pentru cei sosiți în locurile de odihnă fără bilet;
- plățile pentru alimentarea angajaților instituțiilor sanatoriale și de îngrijire;
- mijloacele întreprinderilor pentru întreținerea gospodăriei instituțiilor sanatoriale și de îngrijire.

13. SERVICII VETERINARE

În serviciile veterinare se includ:

- plățile populației pentru serviciile de examen și testare clinică a sănătății animalelor, analiză diagnostică, dehelmintizare, vaccinare și tratarea animalelor domestice în instituțiile medicale și la domiciliu;
- serviciile ajutorului veterinar urgent la domiciliu;
- plățile populației pentru serviciile de operații chirurgicale și stomatologice pentru animale domestice;
- eliberarea certificatelor veterinare.

14. SERVICII JURIDICE

În serviciile juridice se includ:

- servicii de consultații juridice și reprezentarea în cazuri penale;
- servicii de consultații juridice și reprezentare în proceduri de judecată referitoare la alte domenii ale dreptului;
- servicii de consultații referitoare la brevete și drepturi de autor;
- alte servicii de întocmire a actelor juridice;
- alte servicii de consultații juridice și de punere la dispoziție a informațiilor.

15. ACTIVITĂȚI FINANCIARE

În activitățile financiare se include:

- valoarea plăților achitate de populație pentru serviciile prestate de către instituțiile bancare: eliberarea cecurilor de decontare, carnetelor de cecuri, carnetelor de credit, transferul de către ele a depunerilor bănești în numerar în folosul persoanelor particulare, emiterea scrisorilor de acreditiv, primirea la păstrare a hîrtilor de valoare (obligațiunilor împrumutu-

- lui de stat, certificatelor și a altor hîrtii de valoare), punerea la dispoziția clienților a safeurilor individuale, căutarea depozitelor la cererea cetățenilor (depunătorilor și moștenitorilor), prestarea serviciilor de consultare; acordarea de servicii de decontări și încasări;
- consultații financiare furnizate de consultanți financiari și consultanți în domeniul creditelor ipotecare;
 - plata populației pentru serviciile caselor de amanet.

16. SERVICIILE SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT

În serviciile sistemului de învățămînt se includ:

- serviciile de întreținere a copiilor în instituțiile preșcolare, care includ suma plății efective a părinților pentru întreținerea copiilor în grădinițe și în grupele pentru preșcolari, organizate de persoane particulare;
- plata populației pentru servicii suplimentare, prestate copiilor în grădinițe de copii: lecții logopedice, predarea ritmicii, limbii străine etc.;
- plata pentru înscrierea la învățătură, instruire și servicii suplimentare acordate de școli, gimnazii, licee, alte instituții ale învățămîntului mediu și superior (institute și universități, academii (de învățămînt), conservatorii, colegii;
- serviciile de întreținere a copiilor la școlile-internat;
- serviciile cursurilor cu plată de pregătire în instituțiile de învățămînt superior, colegii, școli tehnice; instruirea la cursuri de limbi străine;
- plata populației pentru instruire la lectorate, universitățile populare: de cultură, social-politice, economice, medicale, pedagogice, de drept, etc;
- serviciile cursurilor de instruire a populației în conducerea automobilelor, motocicletelor, în bazele informaticii și tehnicii de calcul, cursurilor de management ș.a.; cursurilor de acumulare a cunoștințelor profesionale (croitorie, croșetare, tricotare, artă culinară, dactilografie, stenografie, secretari-referenți, contabilitate etc.), școlile de pregătire a piloților, instruirea pentru obținerea de permise și a licențelor de navigație;
- plata populației pentru serviciile palatelor de creație pentru copii și tineret, a caselor de educație artistică, a stațiilor tinerilor tehnicieni și a tinerilor naturaliști, școlilor sportive, de muzică, de pictură și coregrafie pentru copii, școlile de arte, etc.

Nu se include în serviciile sistemului de învățămînt:

- plata personalului instituțiilor preșcolare pentru servirea meselor în aceste instituții;
- mijloacele bănești ale întreprinderilor, repartizate pentru întreținerea acestor instituții;
- plata întreprinderilor, organizațiilor pentru reciclarea personalului la cursuri.

17. SERVICIILE DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ

Servicii de alimentație publică în restaurante cu servire completă

Această subcategorie include:

- servicii de preparare și vânzare a băuturilor și bucatelor în restaurante, cafenele și alte localuri similare cu servire completă, constînd din deservirea individuală a meselor (inclusiv acasă), cu sau fără programe de divertisment.

Servicii de alimentație publică în vagoane-restaurant și pe nave

Această subcategorie include:

- servicii de preparare și vânzare a bucatelor și băuturilor oferite la bordul mijloacelor de transport (trenuri, nave).

Servicii de alimentație publică în unități cu autoservire

Această subcategorie include:

- servicii de preparare și vânzare a bucatelor fără deservire individuală a meselor oferite de restaurante și alte localuri similare ce pun la dispoziția clienților locuri pentru a se așeza.

Alte servicii de alimentație publică

Această subcategorie include:

- alte servicii de alimentație publică și servicii conexe de vânzări ale băuturilor furnizate de chioșcurile cu băuturi răcoritoare, localurile „FAST-FOOD” fără a oferi clienților locuri pentru a se așeza și de localurile ce oferă produse care urmează a fi luate cu sine de către clienți;
- servicii oferite de localurile unde se servește ceai sau înghețată.

Servicii de desfacere a băuturilor

Această subcategorie include:

- servicii de servire a băuturilor, în special, a băuturilor alcoolice, furnizate de baruri, cluburi de noapte, discoteci și alte localuri similare, cu sau fără programe de divertisment. Aici se includ serviciile oferite de barurile din hoteluri și alte localuri similare.

Servicii ale cantinelor

Această subcategorie include:

- servicii de vânzare și preparare a bucatelor și băuturilor, de obicei, oferite la prețuri reduse pentru grupuri bine definite de persoane ce sunt unite între ele în legături de natură profesională, așa ca:
- servicii oferite de cantinele întreprinderilor și cluburilor sportive;
- servicii oferite de cantinele școlare;
- servicii oferite de cantinele universitare;
- servicii oferite de cantinele pe lângă instituțiile militare.

Servicii de desfacere a alimentelor gata

Această subcategorie include:

- servicii de preparare și furnizare a alimentelor gata la domiciliu. Pot fi incluse, de asemenea, serviciile de servire a produselor alimentare și servicii conexe de vânzare a băuturilor. Această subcategorie include de asemenea alimentele gata livrate la domiciliu sau „hrană pe roate”.

18. ALTE SERVICII

În «alte servicii» se includ:

- serviciile de pază și alte tipuri de asigurare a securității persoanelor particulare și a bunurilor; plata populației pentru consultații în problemele de securitate în gospodăria casnică, alarma;
- serviciile de pază a locuințelor;
- serviciile întreprinderilor poligrafice și altor întreprinderi care au bază poligrafică (confecționarea mapelor nominale, felicitărilor și adresărilor jubiliare, cărților de vizită, copiilor unor articole și note separate, documente, legarea / broșurarea cărților, revistelor, ziarelor, reparația publicațiilor, publicarea anunțurilor particulare, publicitate, servicii de redactare a textelor, selectarea literaturii didactico-informative, traducerea textelor etc.);

- servicii de secretariat și traduceri;
- servicii de multiplicare (xerox);
- serviciile comerciale, neincluse în cadrul grupelor de servicii cu plată (consultațiile specialiștilor, serviciile bucătarului la pregătirea bucatelor din produsele clientului, serviciile chelnerului și spălătorului de veselă la domiciliu, primirea ambalajului de sticlă la domiciliu, tăierea sticlei, transportarea prânzului la domiciliu fără costul prânzului, costul serviciilor de completare a comenzilor de produse alimentare, întocmirea creditului);
- serviciile în domeniul științei, serviciile prestate de către laboratoarele de microfotocopiere și restaurarea documentelor;
- servicii consultative de cercetare, explorare și prospectare geologică;
- servicii de explorare a hărților de toate tipurile: rutiere, cadastrale, topografice;
- plata populației pentru translarea anunțurilor cu caracter particular la radio și televiziune;
- licențele pentru vînatul animalelor, pescuit și altele;
- serviciile administrării și susținerii activităților economice (inclusiv servicii conform cadastrului);
- servicii pentru cultura plantelor;
- activități de asigurare, cu excepția asistenței sociale obligatorii;
- plata populației pentru serviciile de selectare și plasare a forței de muncă;
- plata populației pentru serviciile toaletelor cu plată;
- servicii de întreținere și curățare a clădirilor.

Notă: În cazul depistării greșelilor, e necesar să se facă urgent corectările respective în raport cu o remarcă corespunzătoare, comunicînd datele corectate pe toate adresele stabilite.

Neprezentarea la timp a datelor statistice, prezentarea de date eronate sau în volum incomplet constituie contravenție și se sancționează conform legislației în vigoare.

**Direcția statistică
comerțului exterior și serviciilor**

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ УКАЗАНИЯ
по статистике платных услуг, оказанных населению

1. ОСНОВНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Под платными услугами понимаются результаты экономической деятельности, предназначенные для удовлетворения отдельных материальных и нематериальных потребностей населения, результаты, окончательная форма которых не выражается в благах, но которые составляют объект купли-продажи на рынке.

По общему объему платных услуг отчитываются хозяйствующие субъекты, специализирующиеся на оказании услуг населению (бытовые предприятия, предприятия культуры, лечебно-оздоровительные, правовые и т.п.), а также предприятия и организации, для которых оказание услуг не является основной деятельностью (промышленные, сельскохозяйственные предприятия и т.п.), непосредственно оказывающие их собственными силами, независимо от ведомственной подчиненности, вида деятельности и формы собственности.

Отчет по платным услугам представляется в адрес территориального органа статистики всеми экономическими агентами не позднее срока, указанного в формах государственно-статистической отчетности.

Данные по территориальным единицам (филиалам, отделениям и т.п.), не имеющие самостоятельного баланса и расположенным с головным предприятием в пределах одного района (муниципия), включаются в отчет головного предприятия. Территориальные единицы (филиалы, отделения и т.п.), расположенные не в одном районе (муниципии) с головным предприятием, отчет составляют самостоятельно и представляют его в адрес территориального органа статистики (как субъект данного района, муниципия) и своему головному предприятию.

В то же время головное предприятие представляет отчет статистическим органам без данных территориальных единиц (филиалов, отделений и т.п.), представивших отчет в статистические органы самостоятельно.

Объектом статической отчетности является **сумма платежей, полученная** экономическими агентами от оказания платных услуг населению.

Когда одно первичное предприятие оказывает платные услуги населению в порядке оперирования с другими предприятиями, объем услуг учитывается каждым из них в размерах, определенных в заключенном между ними договором.

Оплата услуг, включая налог на добавленную стоимость, специальные налоги, акцизы и т.п. может производиться как в кассу предприятия, так и через банковские учреждения.

Доплаты, производимые за счет средств предприятий, органов социальной защиты, государственного или местного бюджетов, в объем платных услуг, оказанных населению не включаются.

В состав платных услуг включаются услуги бытового характера, выполненные по заказам оздоровительных учреждений, лечебно-профилактических, социально-бытовых организаций, а также ритуальные услуги, выполненные по заказам предприятий; услуги прачечных, химической чистки и крашения, выполненных по заказам общежитий учебных заведений, предприятий гостиничного хозяйства, туризма, железных дорог, аэропортов, парокондуктов и воинских подразделений (кроме прачечных, состоящих на балансе заказчика) услуги бань и душей, оказанные контингенту воинских подразделений.

В отчете предусмотрено распределение платных услуг по основным видам:

- пассажирский транспорт;
- услуги бюро путешествий и туристических агентств;
- почта и связь;
- операции с недвижимым имуществом;
из них:
 - операции с недвижимым имуществом за вознаграждение или на договорной основе (оплата жилья);
 - плата за проживание в гостиницах;
- коммунальные;
из них:
 - электроэнергия;
 - водоснабжение;
 - газоснабжение;
 - центральное отопление;
 - горячее водоснабжение;
 - канализация и удаление отходов, санитарная обработка и другие услуги;
 - прочие коммунальные услуги;
- деятельность в областях организации отдыха, развлечений и культуры;
- спортивная деятельность;
- здравоохранения и социальные услуги;
из них:
 - деятельность санаторно-курортных учреждений;
- ветеринарная деятельность;
- деятельность в области права;
- финансовое посредничество;
- услуги системы образования;
- индивидуальный пошив обуви;
- индивидуальный пошив швейных, меховых и кожаных изделий, головных уборов и изделий текстильной галантереи;
- индпошив и вязка трикотажных изделий;
- услуги по ремонту и техническому обслуживанию канцелярских, бухгалтерских машин и компьютеров;
- ремонт и реставрация мебели;
- изготовление мебели;
- услуги по стирке, химической чистке и окраске;
- ремонт и строительство жилья и других построек;
- деятельность в области фотографии;
- деятельность, связанная с обеспечением физического комфорта;
- услуги парикмахерских и прочие услуги салонов красоты;
- аренда машин и оборудования без персонала и прокат бытовых товаров и предметов личного пользования;
- транспортно-экспедиторские услуги;
- организация похорон и связанные с этим услуги;
- услуги общественного питания.

По каждому виду услуг, предусмотренному в отчете, помимо стоимости основной работы, включается также оплата сопутствующих услуг, например: демонстрация моделей одежды, консультации художников-модельеров, изготовление париков, шиньонов (услуги парикмахерских).

В платные услуги включается также:

- стоимость изготовленных без предварительных заказов изделий, реализованных гражданам за наличный расчет непосредственно через сеть приемных пунктов, если эти же изделия изготавливаются по индивидуальным заказам;
- стоимость работ по новому строительству по индивидуальным заказам населения и оплаченных заказчиком, на основании актов сдачи работ, выполненных в отчетном периоде или полностью законченному строительству (объекту);
- стоимость работ по установке и ремонту водомеров, электрических и газовых счетчиков, систем автономного отопления;
- стоимость услуг по строительству и ремонту кооперативных гаражей и стоянок транспортных средств, принадлежащих гражданам, благоустройству садовых участков (товариществ) и ремонту мест общего пользования кооперативных жилых домов за счет средств членов кооперативов (товариществ), независимо от формы оплаты;
- стоимость услуг, выполненных по заказам лечебно-профилактических, оздоровительных учреждений, социальных организаций, а также ритуальных услуг, выполненных по заказам предприятий;
- услуги прачечных, химической чистки и крашения и интенсификации цвета, выполненные по заказам общежитий учебных заведений, предприятий гостиничного хозяйства, туризма, железных дорог, аэропортов, паромов и воинских подразделений (кроме прачечных, состоящих на балансе заказчика), услуги по стирке и чистке одежды и других изделий из кожи или текстильных материалов: нижнего белья, одежды, штор, столового белья, постельного белья, ковров и т.д., услуги бань и душей, оказанных контингенту воинских подразделений, клиенту на дому;
- плата населения за предоставление помещений для проведения торжественных мероприятий, свадеб и т. д.;
- плата населения за услуги платных туалетов.

Платные услуги, не перечисленные выше, относятся к прочим услугам.

В платные услуги не включается:

- продажа всех видов продовольственных товаров;
- продажа всех видов непродовольственных товаров без предоставления платных услуг;
- платежи граждан за нарушение установленных положений, законов, а также по постановлениям судов (алименты, штрафы, пени, неустойки, возмещение стоимости похищенного имущества, платежи в медицинских вытрезвителях и т.п.);
- суммы первоначальных взносов и погашения стоимости кооперативных квартир, а также стоимость государственных квартир, проданных населению;
- платежи по государственному страхованию, разовые сборы, налоги, пошлины и т.д.;
- размер добровольных взносов в общественные фонды и уплаты членских взносов в общественные и кооперативные организации;
- работы и услуги, выполненные для организаций, предприятий организаций, предприятий;
- суммы арендной платы предприятий и организаций (как арендодателям, так и арендодополучателям) за пользование автобусами и другими средствами передвижения (включая почасовое пользование), спортивными сооружениями, клубами, залами, жилыми и другими помещениями, используемые для оказания платных услуг своим работникам и другим гражданам;
- расходы предприятий по хозяйственному содержанию объектов социально-культурного и бытового назначения (жилищный фонд, общежития, гостиницы, спортивные со-

- оружения, клубы, санаторно-курортные учреждения, библиотеки, дошкольные учреждения и т.п.) и по оказанию так называемых бесплатных услуг своим работникам;
- услуги прачечных и химчисток, парикмахерских и общественных бань, оказанные отдельным категориям граждан (работникам, учащимся и т.д.), оплаченные экономическими агентами, где осуществляют свою деятельность эти граждане;
 - услуги транспорта, оплаченные экономическими агентами для своих работников, учащихся, студентов и т.д.;
 - квартплата, оплаченная экономическими агентами за собственных работников;
 - оплата частичных гостиничных услуг делегациям, лицам, находящимся в служебных командировках, спортивным группам, экономическим агентам, спортивным клубам;
 - другие работы, выполненные не по индивидуальным заказам граждан и не за счет их средств;
 - работы и услуги, выполненные, но не оплаченные заказчиками;
 - стоимость материалов, изделий, запасных частей и деталей, предоставленных заказчиком (давальческое сырье);
 - стоимость сжиженного газа, при заправке населению газовых баллонов;
 - услуги уже учтенные одним из предприятий (при кооперировании, посредничестве и т.п.);
 - изделия реализованные предприятиям, организациям, учреждениям;
 - стоимость цветов, цветочной рассады и семян, проданных через специализированные магазины садоводческих и цветочных хозяйств, жилищно-коммунального хозяйства и др. (кроме проданных через специализированные магазины похоронных принадлежностей), учитываемая в составе розничного товарооборота.

2. ПАССАЖИРСКИЙ ТРАНСПОРТ

В услуги пассажирского транспорта включается:

- сумма доходов от перевозки пассажиров транспортом общего пользования (железнодорожным, морским, воздушным, речным, автомобильным), троллейбусами, автобусами, легковыми такси, маршрутными такси, а также всеми видами транспорта предприятий и организаций министерств и ведомств, для которых перевозка пассажиров не является основной деятельностью;
- плата населения за перевозку багажа, животных, которые сопровождают пассажиров и услуги по обслуживанию населения на железнодорожном транспорте (предоставление постельного белья, услуги по предоставлению чая, сахара, печенья и т.п.);
- услуги по перевозке пассажиров, осуществляемые индивидуальными владельцами легкового автотранспорта на правах индивидуальной трудовой деятельности или на условиях договора с предприятиями;
- погрузка и разгрузка грузов и багажа пассажиров, независимо от вида транспорта;
- услуги по автомобильным грузовым перевозкам специализированными транспортными средствами;
- перевозки багажа и грузов на воздушном транспорте, водном транспорте;
- перевозки пассажиров легковыми такси, включая маршрутные такси;
- услуги такси, аренда легковых машин с водителем;
- услуги терминалов, таких как железнодорожные станции, автобусные станции, порты, пристани, аэропорты;

В услуги пассажирского транспорта включается также размер комиссионного сбора от предварительной продажи билетов, доставки билетов на дом, стоимость бронирования билетов на все виды транспорта и камер хранения багажа;

- услуги стоянок или гаражей для автомобилей, стоянок для велосипедов;

- хранение жилых прицепов в зимний период;
- услуги спальных вагонов, вагонов-ресторанов, являющиеся неотъемлемой частью деятельности железнодорожных компаний.

В услуги пассажирского транспорта не включаются:

- услуги носильщиков, доставка газовых баллонов, мебели и других грузов;
- доставка в отделения (из отделений) связи и киоски почтовых отправок и периодических изданий, осуществляемая такси, а также доходы таксопарков и автотранспортных организаций от предоставления ими легковых такси, автобусов и другого автотранспорта другим предприятиям и организациям в почасовое пользование.

3. УСЛУГИ БЮРО ПУТЕШЕСТВИЙ И ТУРИСТИЧЕСКИХ АГЕНТСТВ

В услуги бюро путешествий и туристических агентств включаются:

- стоимость путевок на туристическое и экскурсионное обслуживание, которая включает в себя услуги пассажирского транспорта, проживание и питание в гостиницах, мотелях, кемпингах, молодежных лагерях, турбазах, проживание в арендованных средствах размещения других ведомств и в индивидуальном жилье граждан;
- экскурсионное, туристическо-оздоровительное, культурно-массовое обслуживание, посещение музеев, выставок и т.п. культурных мероприятий;
- плата населения за туристическо-экскурсионные путевки фирмам, агентствам, компаниям на международные туристические маршруты и услуги, оплачиваемые дополнительно сверх стоимости путевки;
- плата населения за организацию индивидуальных поездок, услуги туристических гидов;
- услуги по изготовлению туристических схем и описаний маршрутов;
- услуги по консультациям граждан по вопросам организации туризма, обеспечение безопасности на туристических маршрутах;
- предоставление информационных и рекламных материалов о туристических маршрутах;
- плата населения за оформление виз, паспортов и других документов для выезда за рубеж по туристическим путевкам.

В услуги бюро путешествий и туристических агентств не включаются:

- сумма денежных средств по взаимным расчетам туристических предприятий и организаций;
- услуги переводчиков;
- денежная выручка ресторанов, кафе, столовых, баров, полученная от дополнительного обслуживания экскурсантов и туристов, а также другого населения.

4. ПОЧТА И СВЯЗИ

В услуги почты и связи включаются:

- услуги по приему, сбору, обработке, транспортировке и распределению корреспонденции, писем, бандеролей, посылок, денежных переводов и телеграмм;
- услуги по оповещению, продажа марок, почтовых изделий, посылочных ящиков и мешков на предприятиях связи;
- распределение периодической печати на договорной основе;
- аренда почтовых ящиков и обработка корреспонденции «до востребования» и т.д.;
- электро- и радиосвязь, передача звука, изображений, данных и другой информации через системы кабельной, радиотрансляционной, спутниковой связи: телефонной,

- услуги мобильной телефонной связи, услуги по подключению абонентов к сети, телеграфная связь и телекс, а так же техническое обслуживание сети, передача (трансляция) радио и телевизионных программ;
- деятельность электронной связи;
 - услуги Интернет салонов;
 - установка, переустановка и ремонт телефонных аппаратов и радиоточек, установка дополнительных розеток и телефонов;
 - установка телеантенн, пользование телеантенной, пользование кабельным видеотелевидением, спутниковой связью;
 - обслуживание крупных систем коллективного приема телевидения предприятиями системы связи;
 - **реализация мобильных телефонных карточек.**

5. ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМЫМ ИМУЩЕСТВОМ

В услуги операции с недвижимым имуществом включается:

- **фактическая, а не начисленная** плата граждан за жилье, независимо от его ведомственной принадлежности (фонд муниципальных организаций, ведомственных, общественных и др. организаций);
- плата населения фирмам, конторам, бюро, организациям за их посредническую деятельность по сдаче (найму) жилья у частных лиц, купле-продаже, обмену или оценке недвижимого имущества, такого как многоквартирные дома и жилища и т. д.;
- оплата населением домовладельцам стоимости проживания в помещениях, взятых в наем;
- плата населения за проживание в общежитиях;
- плата населения за услуги, выполненные бюро технической инвентаризации по индивидуальным заказам граждан;
- плата населения за услуги по аренде и лизингу нежилого фонда, включая собственный нежилой фонд;
- плата за услуги по управлению недвижимым имуществом, предоставляемые за вознаграждение или на договорной основе;
- услуги агентств по сбору арендной платы, услуги ассоциаций приватизированных квартир.

В учет операций с недвижимым имуществом не включаются:

- средства предприятий и организаций по содержанию жилищного фонда;
- услуги по проживанию, предоставляемые гостиницами, мотелями, интернатами, кемпингами и другими аналогичными местами.

6. УСЛУГИ, ОКАЗЫВАЕМЫЕ РЫНКАМИ

В услуги рынков включается:

- плата населения за аренду торговых мест на рынках республики и за услуги, оказываемые рынками (плата за выдачу весов и другого инвентаря, за санитарную обработку и хранение товаров).

7. ГОСТИНИЧНЫЕ УСЛУГИ

В гостиничные услуги включается:

- плата населения за проживание в гостиницах, мотелях, кемпингах, молодежных и горных турбазах (включая плату за бронирование мест) и дополнительные услуги, не входящие в стоимость номера;

- плата населения за предоставление мест для краткосрочного проживания в лагерях, домиках, квартирах, кемпингах, домах для приезжих, ночлежных домах, сельских жилых домах гостиничного типа, горных туристических базах; плата за пользование площадками (стоянками) для караванов, установку палаток в благоустроенных местах.

В услуги гостиниц не включается:

- стоимость проживания экскурсантов в гостиницах и общежитиях, включенная в стоимость путевок на туристические маршруты и экскурсионное обслуживание.

8. КОММУНАЛЬНЫЕ УСЛУГИ

В коммунальные услуги включается:

- **фактическая, а не начисленная** плата за электроэнергию, центральное отопление, газоснабжение, горячее и холодное водоснабжение, за пользование канализацией, лифтами, а также услуги по вывозу мусора и уборке территорий (по заказам жилищно-строительных, жилищных и гаражно-строительных кооперативов, индивидуальных домовладений, садовых участков, садовых товариществ). При этом указанные средства должны быть включены в объем платных услуг той организации, которая непосредственно предоставляет эти услуги гражданам по ценам и тарифам для населения;
- сумма возмещения населением эксплуатационных расходов в домах жилищно-строительных и жилищных кооперативов (без размера первоначального взноса и последующих погашений стоимости кооперативных квартир).

В коммунальные услуги не включаются:

- средства из состава «суммы возмещения эксплуатационных расходов в домах жилищно-строительных и жилищных кооперативов», направляемые на текущий ремонт дома;
- средства, поступающие от предприятий за электроэнергию, тепловую энергию, воду, газ, используемые на производственно-технические цели, услуги канализации и санитарной очистки по обслуживанию территорий и коммуникаций этих предприятий.

9. ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В ОБЛАСТЯХ ОРГАНИЗАЦИИ ОТДЫХА, РАЗВЛЕЧЕНИЙ И КУЛЬТУРЫ

В услуги по организации отдыха и культурных мероприятий включается:

- плата населения за входные билеты (абонементы) на демонстрацию кинофильмов, видеопрограмм, спектаклей, концертов, цирковых представлений, посещение музеев, выставок, библиотек (в т.ч. читальных залов, залов для прослушивания), творческих вечеров, зоопарков, планетариев, природных заповедников, ботанических садов;
- плата населения за пользование парками культуры и отдыха, луна-парками, аттракционами и игровыми аппаратами, за участие в азартных играх (по азартным играм в объем услуг включается разница между выручкой и выплатами, производимыми организациями и предприятиями, осуществляющими эту деятельность), продажа лотерейных билетов;
- деятельность изостудий, реставрация произведений искусства, таких как картины и т.п.;
- деятельность тиров;
- изготовление кинофильмов по заказам населения;
- деятельность клубов кинолюбителей;

- посещение университетов культуры, искусства и других культурно-просветительных мероприятий;
- тиражирование по заказам населения, прокат населению кассет с записями музыкальных произведений и видеопрограмм;
- плата населения за услуги архивов, хранилищ информационных материалов;
- деятельность дворцов и домов культуры, клубов стационарных и передвижных;
- деятельность домов архитектора, врача, журналиста, кино, литератора, композитора;
- плата населения за посещение выставок: промышленных, строительных, сельскохозяйственных, художественных и т.д.;
- деятельность студий звукозаписи;
- стоимость входных билетов танцевальных залов, дискотек, посещение школ танцев.

В услуги по организации отдыха, развлечений и культуры не включается:

- гарантированная оплата учреждениями культуры гастрольных спектаклей, концертов и т.п. представлений;
- стоимость посещения экскурсантами музеев, выставок и т.п. культурных мероприятий, включенных в стоимость путевок на экскурсионное обслуживание.

10. УСЛУГИ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА

В услуги физической культуры и спорта включается:

- стоимость билетов на спортивные соревнования, праздники, спортивно-зрелищные и другие мероприятия, проводимые на спортивных сооружениях, абонементы и разовые билеты на занятия физической культурой и спортом, в учебных группах и командах по видам спорта, школах и клубах оздоровительной направленности, общей физической подготовки;
- услуги, связанные со спортивными мероприятиями: услуги профессиональных спортсменов, арбитров, хронометражистов, инструкторов, тренеров и т.д.
- услуги школ верховой езды и других спортивных и развлекательных школ;
- услуги конюшен для скаковых лошадей, манежей для собак и гаражей для гоночных автомобилей;
- услуги портов для прогулочных (увеселительных) кораблей (судов);
- услуги гидов, связанные с охотой и горными экскурсиями;
- деятельность конноспортивных манежей, школ верховой езды;
- размер платы слушателями курсов по обучению навыкам спорта и развитию физических качеств, подготовка инструкторов физической культуры и спорта, услуги профессиональных спортсменов, арбитров, хронометражистов, инструкторов, тренеров.

11. ЗДРАВООХРАНЕНИЕ И СОЦИАЛЬНЫЕ УСЛУГИ

В услуги здравоохранения и социальные услуги включается:

- выручка от оказанных населению различных видов медицинской помощи и санитарного обслуживания учреждениями здравоохранения и их подразделениями, состоящими на самостоятельном балансе: городскими, стоматологическими, физиотерапевтическими, гомеопатическими поликлиниками, косметологическими лечебницами, зубопротезными отделениями, наркологическими амбулаториями, медицинскими водительскими комиссиями, отделениями и лабораториями санэпидучреждений, банками крови и другими учреждениями;
- плата населения за услуги, оказанные больницами, родильными домами, лепрозориями, судебно-медицинской экспертизой;
- социальные услуги с предоставлением проживания и без обеспечения проживания;

- плата за платные курсы по подготовке специалистов по медицинско-оздоровительным процедурам: медицинского массажа, иглоукалывания, физиотерапии, гидротерапии, гомеопатии и т.п.

В услуги в области здравоохранения и социальные услуги не включаются:

- плата за питание работников больниц и других лечебных учреждений.

12. ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ САНАТОРНО - КУОРТНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ

В услуги санаторно - курортных учреждений включаются:

- плата населения за путевки (включая путевки в детские лагеря отдыха) в санаторно-курортные учреждения (санатории, санатории-профилактории, пансионаты с лечением, курортных поликлиник, бальнеологических лечебниц, грязелечебниц) и дома отдыха; учет ведется по месту расположения предприятий, на балансе которых находятся учреждения лечения и отдыха;
- плата населения за дополнительные услуги, предоставленные отдыхающим за дополнительную плату сверх стоимости путевок: услуги стоматологических, косметологических, массажных и других лечебных кабинетов, услуги бань, саун, бассейнов, предоставление в номер по желанию отдыхающего телевизора, холодильника и других приборов, создающих дополнительные удобства для отдыха.

Учет этих услуг, а также оплата путевок непосредственно в местах отдыха осуществляется по месту расположения санаторно-оздоровительных учреждений.

В услуги санаторно - курортных учреждений не включаются:

- услуги по предоставлению жилого помещения в частных домах (на основании заключаемых договоров с домовладельцами), оказываемые приезжающему в места отдыха без путевки;
- плата работников санаторно-курортных и оздоровительных учреждений за предоставленное им в этих учреждениях питание;
- средства предприятия по хозяйственному содержанию санаторно-курортных и оздоровительных учреждений.

13. ВЕТЕРИНАРНЫЕ УСЛУГИ

В ветеринарные услуги включаются:

- плата населения за услуги по клиническому осмотру и контролю состояния здоровья животных, диагностическим исследованиям, дегельминтизации, вакцинации и лечения домашних животных в лечебном учреждении и на дому;
- услуги скорой ветеринарной помощи на дому;
- плата за хирургические операции и стоматологические услуги для домашних животных;
- выдачу ветеринарной справки.

14. ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В ОБЛАСТИ ПРАВА

В деятельность в области права включаются:

- услуги по юридическим консультациям и представительству в связи с уголовным правом;
- услуги по юридическим консультациям и представительству в судебных процедурах в связи с прочими областями права;
- консультативные услуги в области патентов и авторского права;
- прочие услуги в области права;
- прочие услуги по юридическим консультациям и предоставлению информации.

15. ФИНАНСОВОЕ ПОСРЕДНИЧЕСТВО

В услуги финансового посредничества включается:

- плата населения за услуги, оказываемые банковскими учреждениями: выдача расчетных чеков и чековых книжек, кредитных карточек, перевод вкладов или наличных денег в пользу частных лиц, выдача аккредитивов, прием на хранение ценных бумаг (облигаций государственных займов, сертификатов и других ценных бумаг), предоставление в пользование индивидуальных сейфов, розыск вкладов по просьбам граждан (вкладчиков и наследников), оказание консультативных услуг;
- финансовые консультации, предоставляемые финансовыми консультантами и консультантами в области ипотечных кредитов, расчетно-кассовое обслуживание;
- размер платы за услуги ломбардов.

16. УСЛУГИ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ

В услуги системы образования включаются:

- услуги по содержанию детей в системе дошкольного воспитания, которые включают размер фактической платы родителей за содержание детей в яслях и детских садах, а также в группах для дошкольников, организуемых частными лицами;
- плата населения за дополнительные услуги, оказываемые детям в садах: логопедические занятия, обучение ритмике, иностранному языку и т.п.;
- плата за поступление, обучение и дополнительные услуги в школах, гимназиях, лицеях, других средних учебных заведениях, в вузах: институтах и университетах, академиях (учебных), консерваториях, колледжах;
- услуги школ-интернатов по содержанию детей;
- услуги платных курсов по подготовке в высшие учебные заведения, колледжи, училища; обучение на курсах иностранных языков;
- плата населения за посещение лекториев и народных университетов: культуры, общественно-политических, экономических, медицинских, педагогических, правовых знаний и т. д.;
- услуги курсов по обучению населения вождению автомобилем, мотоциклом, основам информатики и вычислительной техники, курсов менеджмента и др., курсов по приобретению профессиональных знаний (кройки, шитья, вязания, кулинарии, машинописи, стенографии, секретарей-референтов, бухгалтеров и т.п.), школ подготовки летного состава и мореходного персонала;
- плата населения за услуги дворцов творчества для детей и юношества, домов художественного воспитания детей, станций юных техников и юных натуралистов, спортивных школ, музыкальных, художественных и хореографических школ.

В услуги системы образования не включается:

- плата работников дошкольных учреждений за предоставленное им в этих учреждениях питание;
- средства предприятий, направленные на содержание этих учреждений;
- плата предприятий, организаций за обучение их работников на курсах.

16. УСЛУГИ ОБЩЕСТВЕННОГО ПИТАНИЯ

Услуги по обеспечению питанием с полным ресторанным обслуживанием

Эта подкатегория включает:

- услуги по приготовлению и продаже пищи и напитков в ресторанах, кафе и других аналогичных заведениях, с полным обслуживанием, включая индивидуальное обслуживание столиков (отпуск пищи на дом), в сопровождении (или без) развлекательных программ.

Услуги по обеспечению питанием в железнодорожных вагонах-ресторанах и на судах

Эта подкатегория включает:

- услуги по приготовлению и продаже пищи и напитков на борту транспортных средств (поездов, судов).

Услуги по обеспечению питанием в заведениях самообслуживания

Эта подкатегория включает:

- услуги по приготовлению и продаже пищи без индивидуального обслуживания столиков в ресторанах и других аналогичных заведениях, которые предоставляют клиентам сидячие места.

Прочие услуги общественного питания

Эта подкатегория включает:

- прочие услуги общественного питания и прочие услуги по продаже напитков, поставляемые киосками прохладительных напитков, заведениями «FAST-FOOD» (фаст-фуд), без предоставления клиентам сидячих мест, и заведениями по продаже «с собой» продуктов питания;
- услуги заведений, которые предлагают клиентам чай, кофе и мороженое.

Услуги по продаже напитков

Эта подкатегория включает:

- услуги по продаже напитков, в основном, спиртных, поставляемые барами, ночными клубами, дискотеками и другими похожими заведениями, включая или не включая развлекательные программы. Сюда входят услуги баров при отелях и других аналогичных заведениях.

Услуги столовых

Эта подкатегория включает:

- услуги по продаже и приготовлению пищи и напитков, обычно предоставляемые по сниженным ценам для определенных групп людей, объединенных между собой профессиональными узлами, такие как:
- услуги, предоставляемые столовыми предприятий и спортивных клубов;
- услуги, предоставляемые школьными столовыми;
- услуги, предоставляемые университетскими столовыми;
- услуги, предоставляемые столовыми при военных учреждениях.

Услуги по доставке готовой пищи

Эта подкатегория включает:

- услуги по приготовлению и доставке готовой пищи на дом. Могут быть включены, также, услуги общественного питания и услуги по продаже напитков.

Эта подкатегория включает также готовую пищу, доставляемую на дом или «пицца на колесах».

18. ДРУГИЕ УСЛУГИ

В другие услуги включаются:

- услуги по охране и другим видам защиты отдельных лиц и имущества, консультации по вопросам безопасности в домашнем хозяйстве;
- услуги по охране квартир;
- услуги полиграфических предприятий и других предприятий, имеющих полиграфическую базу (изготовление именных папок, поздравительных и юбилейных адресов,

- визиток, копий отдельных статей и заметок, документов, переплет книг, журналов, газет, ремонт книжных изданий, публикация личных объявлений, рекламы, услуги по редактированию текстов, переводу текстов и т.п.);
- секретарские услуги и услуги по переводу;
 - услуги, связанные с размножением (ксерокс);
 - торговые услуги, не учитываемые в составе отраслевых групп платных услуг (консультации специалистов, услуги повара по приготовлению блюд из продуктов клиента, услуги официанта и мойщика посуды на дому, прием стеклопосуды на дому, нарезка стекла, доставка обедов на дом без стоимости обеда, стоимость услуги по комплектованию продовольственных заказов, оформление кредита);
 - услуги в научной области, услуги оказываемые лабораториями микрофотокопирования и реставрации документов;
 - консультативные услуги в научных и технических областях, связанных с инженерными изысканиями;
 - услуги по картографии, состоящие из приготовления и осмотра всех видов карт: дорожных, кадастровых, топографических;
 - плата населения за трансляцию объявлений частного характера по телевидению и радиовещанию;
 - лицензии на отстрел животных, ловлю рыбы и др.;
 - услуги по регулированию и содействию развитию более эффективной коммерческой деятельности (включая услуги по кадастру);
 - услуги в области растениеводства;
 - страхование, кроме обязательного социального страхования;
 - услуги по чистке и уборке зданий;
 - плата населения за услуги платных туалетов;
 - плата населения за услуги по найму рабочей силы и подбор персонала.

Примечание: В случае обнаружения ошибок необходимо безотлагательно внести исправления в отчет, сделав соответствующие примечания и сообщить исправленные данные во все установленные адреса.

Непредставление в установленный срок статистических данных, представление недостоверных данных или в неполном объеме является правонарушением и санкционируется в соответствии с действующим законодательством.

**Управление статистики
внешней торговли и услуг**